

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ “А. КЪНЧЕВ”

Факултет “Бизнес и мениджмънт”

Катедра “Мениджмънт и бизнес развитие”

Николай Стефанов Найденов

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

за разработване и защита на дипломна работа

(магистърска теза)

**за специалности „Стопанско управление”, „Индуриален
мениджмънт” и „Публична администрация”**

за образователно - квалификационни равнища

“бакалавър” и “магистър”

Русе, 2012 г.

**В памет на проф. д-р Кръстю Папазов,
водещ съавтор на първото издание !**

Методически указания определят целта, задачите и последователността при избиране на тема, разработване и защита пред Държавна комисия на дипломна работа (магистърска теза) от студенти на бакалавърско и магистърско равнища по специалностите, за които отговаря катедра “Мениджмънт и бизнес развитие” на Факултет „Бизнес и мениджмънт” при Русенски университет “Ангел Кънчев”.

Настоящите Методически указания са актуализация на въведените през 2000 г. Основни правила за разработване и защита на дипломен проект (работа) с автори проф. д-р Кръстю Папазов и доц. д-р Николай Найденов от Катедра “Мениджмънт и бизнес развитие”. Използвани са също Вътрешни правила за учебната дейност на РУ “А. Кънчев”, материали на Стопанска академия “Д. А. Ценов”- Свищов, УНСС-София и Икономически университет - Варна, както и други документи в съответствие с държавните изисквания. При оформянето на това издание са ползвани също полезни разработки по въпроса на гл. ас. д-р Свилена Рускова и ст.ас. Миглена Пенчева, както и 15 – годишния опит в Катедрата по управление на процесите на дипломно проектиране.

Русе, Януари, 2012 г.

..... **Николай Стефанов Найденов**

Всички права запазени. Право на препечатване, ксерографиране и възпроизвеждане на цяло (отделни части) само с писмено съгласие на катедрата.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
I. Общи положения	3
II. Цел и основни задачи на методическите указания	4
III. Тема на дипломната работа (теза)	5
IV. Преддипломна практика	5
V. Научно ръководство на дипломната работа (теза)	6
VI. Задание за дипломна работа	6
VII. Структура на дипломната работа	7
VIII. Разработване и оформяне на дипломната работа	9
IX. Предаване и рецензиране на дипломната работа	10
X. Подготовка за защита на дипломната работа	11
XI. Защита пред Държавната комисия	12
XII. Преходни разпоредби по методическите указания	14
ЛИТЕРАТУРА	15
ПРИЛОЖЕНИЕ 1	16
ПРИЛОЖЕНИЕ 2	17
ПРИЛОЖЕНИЕ 3	18

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Дипломирането е заключителен етап в процеса на обучение на студентите в Университета. То има за цел да затвърди, допълни и оцени обективно придобитите знания и умения чрез анализ и предложения за решаване на важен за съответната специалност структурен проблем.

(2) Процесът на дипломиране на студентите за образователно-квалификационни равнища “бакалавър” и “магистър” се състои от преддипломна практика, възлагане, разработване, рецензиране и защита на дипломна работа или магистърска теза пред Държавна комисия.

Чл. 2. (1) Процесът по разработването на дипломна работа (теза) се организира като самостоятелна творческа дейност на студента-дипломант, която се ръководи от научен ръководител и се контролира от катедрата.

(2) Студентите от бакалавърско равнище избират тема за дипломна работа в края на 6-и семестър от предварително обсъден и обявен от Катедрата списък по научни ръководители от катедрата и практиката.

(3) Катедрата планира количеството предложени теми за дипломни работи съобразно броя студенти, които са допустими да се дипломират чрез дипломна работа и като спазва условията за вътрешна конкуренция на студентите при избиране на конкретната тема и научен ръководител.

(4) По време на преддипломната практика между 6-и и 7-и семестър за студентите от бакалавърско равнище се изпълняват задачи, които могат по принцип да са полезни за разработване на избраната дипломна работа.

Чл. 3. (1) Дипломната работа се оформя от студента и се документира в Катедрата и Факултета съобразно изискванията на методическите указания и други приети нормативни документи и стандарти.

(2) Студентът представя дипломната си работа за одобрение и рецензиране след нейното окончателно изпълнение и оформяне по предварително утвърденото задание за разработване.

(3) Рецензентите на дипломните работи се определят с решение на Катедрения съвет по предложение на научния ръководител, като се спазват изискванията за избягване на конфликт на интереси и за осигуряване на обективно и справедливо оценяване на разработката.

(4) Дипломантът се допуска до защита по Решение на катедрения съвет по предложение на научния ръководител и рецензента, които са длъжни да не допускат случаи на плагиатство и/или недопустимо ниско равнище на разработката.

(5) Дипломната работа (теза) се защитава от студентите пред Държавна комисия назначена със Заповед на Ректора на РУ “Ангел Кънчев” по предложение на водещата катедра, съгласувано с Деканата на ФБМ.

(6) Решението на Държавната комисия е окончателно. То подлежи на преразглеждане **само** при доказани съществени процедурни нарушения.

Чл. 4. (1) Параметрите на дипломиране като минимален среден успех, допустим за разработване на дипломна работа, продължителност на преддипломната практика и др. са определени в утвърдения учебен план и решенията на Академичния съвет за графика на учебния процес.

(2) Съгласно графика за организация на учебния процес в РУ, през учебната година се предвиждат три сесии за защита на дипломни работи:

- Редовна сесия за бакалавърско равнище – м. Юни - Юли;
- Поправителна сесия за бакалавърско равнище – м. Септември;
- Сесии за магистърско равнище – м. Януари или м. Юни/Юли

(3) Административното обслужване по дипломирането, включително защитите на дипломни работи се осъществява от катедра “МБР” за числящите се към нея специалности, факултетската канцелария, под контрола на деканското ръководство.

II. ЦЕЛ И ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА МЕТОДИЧЕСКИТЕ УКАЗАНИЯ

Чл. 5. (1) Целта на методическите указания е да се подпомогне дипломирането на студентите чрез регламентиране задълженията на катедрата и факултета по преддипломните практики, подбора на темите за дипломни работи и тяхното съгласуване в Катедрата, осигуряване на научно ръководство и за рецензиране и защита пред Държавна комисия.

(2) Основните задачи на методическите указания са да мотивират и мобилизират студентите - дипломанти към усърдна работа за опресняване и творческо използване на придобити в курса на следване теоретични знания и практически умения за мениджмънт на бизнеса и публичната администрация като:

1. анализиране и оценка на състоянието в секторите на материалното производство, услугите и публичната администрация.

2. формулиране на изводи от преглед на състоянието на стопанската практика и публичната администрация и на тази база – поставяне на цели и формулиране на задачи за устойчиво развитие на бизнеса и регионите.

3. теоретичен анализ на процеса и процедурите по управление на организационните структури и ресурсите на бизнеса– материални, човешки, финансови, информационни, управленски и др.

4. проучване, обработване и обобщаване на информация от емпирични, социологически, маркетингови и други проучвания във връзка с дейността на стопански и административни обекти.

5. критична оценка на данни и информация от първични официални документи на предприятия и административни структури, с формулиране на изводи и препоръки и обосновка на проектни предложения

6. прилагане на методите и средствата за научни изследвания в бизнеса и мениджмънта и на тази основа, формулиране на критични оценки, основни изводи, препоръки и прогнози за развитие.

7. представяне и защита пред заинтересованите страни в бизнеса и публичната администрация на собствени виждания за целите и приоритетите на развитие на проучваните обекти, обоснована защита на своите идеи и др.

III. ТЕМА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 6. (1) Дипломната работа (магистърска теза) трябва да има за обект на проучване съвременните бизнес единици и административни структури на национално, регионално и местно равнище на управление.

(2) Предмет на дипломната работа (магистърска теза) са процесите по мениджмънт и устойчиво социално-икономическо развитие на обектите на проучване които задоволяват научно-приложни интереси на практиката.

Чл. 7. (1) Дипломните работи (тези) се ръководят и/или консултират от преподаватели на РУ “Ангел Кънчев”, ръководители от външни организации и от докторанти в завършващ етап на обучение.

(2) Предложенията за теми на дипломни работи за студенти редовно обучение на бакалавърско равнище се представят и съгласуват в катедра “МБР” в края на 6-и семестър, а за задочно в 7-и семестър на обучение.

(3) Предложението за тема се придружава с кратка анотация за обекта на проучване – предприятие (фирма) или публична организация, евентуални изисквания от научния ръководител и възможности за развитие

(4) Персонално темите на дипломните работи и научните ръководители се оформя чрез вписването им в студентската книжка.

Чл. 8. Дипломант, които не е подал по установения регламент молба за разработване на дипломна работа без уважителни причини се счита, че няма желание за дипломиране на първата редовна сесия.

IV. ПРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Чл. 9. Целта на преддипломната практика е, дипломантът да се запознае с базовото предприятие или публична организация, обект на дипломната работа и да проучи необходимата първична информация, фирмени стратегии и бизнес планове.

Чл. 10. (1) Преддипломната практика се организира и координира от научният ръководител или друг преподавател от Катедра “МБР” в базово предприятие/организация съгласно утвърдена типова програма.

(2) Резултатите от изпълнените по програмата преддипломни задачи се документират в писмен отчет, който се защитава пред комисия в състав от научния ръководител и мениджър от базовата фирма или организация.

(3) Защитата на практиката се документира в Катедрата с удостоверение от предприятието (организацията) по установен образец.

V. НАУЧНО РЪКОВОДСТВО НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 11. Научният ръководител на дипломната работа е длъжен:

1. Да подготви в регламентирания срок задание за разработка на дипломната работа (магистърска теза) по утвърден образец и календарен график за нейното изпълнение.

2. Да подготви конкретна програма за преддипломната практика и да координира и контролира нейното провеждане в базовото предприятие.

3. Да оказва научна и методична помощ на дипломанта по време на разработването на дипломната работа, като контролира нейното качество и време за изпълнение съгласно утвърдения календарен график.

4. Да прегледа завършената дипломна работа като с подписа си удостовери, че счита заданието за изпълнено съгласно възприетите добри практики и предлага работата за рецензиране.

5. Да предложи подходящ за тематиката квалифициран рецензент при спазване на изискванията за липса на конфликт на интереси.

6. Да консултира дипломанта за подбиране и оформяне на нагледни материали за защитата, по сценария и отговора на въпросите и препоръките на рецензента.

7. При необходимост да уведоми своевременно ръководителя на Катедрата за съществени закъснения в графика на дипломната работа, което би довело до затруднения и/или невъзможност за изпълнение в срок.

VI. ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл.12. (1) Заданието за дипломната работа се разработва от научния ръководител (**Приложение 2**) и се комуникира с членовете на Катедрата, като при необходимост се правят предложения за подобряване целта и задачите и за адекватни на академичните изисквания формулировки на разделите на работата.

(2) При съгласувана необходимост от съществени изменения в заданието за дипломна работа това се координира от Ръководителя на катедрата или от упълномощен от него водещ преподавател.

Чл. 13. (1) Заданието за дипломна работа се утвърждава в неговата окончателна форма в началото на 7-и семестър за редовна форма на обучение (бакалаври) като се отчита степента на изпълнение на задачите от преддипломната практика и допустимостта за разработване от студента.

(2) Всяко задание за дипломен проект (работа) се узаконява с подписите на дипломанта, научния ръководител, ръководителя на катедра "МБР" и инспектора на факултетската канцелария (**Приложение 2**).

VII. СТРУКТУРА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 14. (1) Дипломната работа трябва да съдържа:

- **Въведение.**
- **Основни глави на изложението.**
- **Заключение.**
- **Благодарности**
- **Приложения** (при необходимост).
- **Списък на използваната литература**
- **Декларация** за интелектуална собственост и липса на плагиатство.

(2) **Въведението** е въвеждаща част с обем до две-три страници, чрез която се запознава читателят (потребителят на дипломната работа) с актуалността и значимостта на темата, с целта на разработката и нейните причини, с изпълнените задачи и др.

(3) **Основни глави:** Съдържанието на дипломната работа се излага в няколко последователни глави с логическа връзка между тях. Броят им обикновено е три, по изключение – две или четири. Броят глави се определя от особеността на темата и задачите, които се решават с нея, принципите за изчерпателност, всеобхватност и мащабност на изложението и пр.

(4) В две глави могат да се оформят предимно теоретични дипломни работи по фундаментални проблеми на мениджмънта и развитието на бизнеса, както и работи в областта на публичната администрация. При дипломни работи от тези видове обикновено липсва ясно изразен обект на проучване. В този случай въведението се развива в по-голям обем, примерно до 8 – 10 стр., като по принцип замества първата глава за състоянието на въпроса при дипломни работи в три и четири глави. В четири глави се оформят дипломни работи които имат конкретен обект (предприятие, организация, равнища на регионално развитие и др.) с две основни цели (т.е. два фокуса) на третирания предмет (проблем) за проучване.

По-надолу е изложено примерно съдържание на типична дипломна работа, структурирана в три глави.

- **Глава първа: Състояние на въпроса, цел и основни задачи на работата.** В тази глава, въз основа на литературен преглед по въпроса и предварителното проучване на теоретичния проблем или конкретно предприятие (организация), се формулират няколко изводи и се поставя разширено целта и основните задачи. Въпреки че има известно повторение с целта и задачите от въведението, особеното тук е, че се мотивира и логиката, която авторът ще следва, за постигане целта на дипломната работа, набелязва се последователността при решаване на задачите и др.

- **Глава втора: Теоретичен анализ на ... (предмет на дипломната работа).** Същата обхваща задълбочен критичен анализ на стопански (административни) явления и процеси и особено на методите за тяхното управление. Материалът се развива въз основа както на литературни източници в предметната област, така и като лично становище. С това дипломантът трябва да покаже, че е усвоил и може успешно да използва за практически цели знанията от курса на следване, че дипломната работа отговаря на изискванията за **проблемност и актуалност**, за **научна аргументация** и може, на тази основа, да формулира самостоятелно за Глава 3 задачи по изследвания на бизнеса, по разработване и управление на проекти и др.

При дипломни работи за стратегическо управление, планиране и прогнозиране и/или управление на маркетинга тук се анализират методите за оценка на външната среда и на вътрешните силни и слаби страни, теоретичните модели на стратегическо управление и планиране, подходите за тяхното прилагане при управление на бизнеса, методологията и методиката за планиране и провеждане на емпирично изследване в тези предметни области и др.

При разработки за управление на предприятието и на персонала, в тази част се дискутират теориите и подходите в направлението, методиката за разработване на организационни структури и изследване на поведението им в съвременните предприятия и организации.

При дипломни работи по управление на програми и проекти, в глава втора се анализират критично теориите за устойчиво развитие на конкретния икономически сектор или регионално равнище, след което се дискутират методите и инструментите за идентифициране на идеи и за формулиране и детайлно планиране на дейности и ресурси за проекта.

- **Глава трета** на дипломната работа може да бъде **“Проектни решения на”, “Изследване на”**, за практически (проектни) решения или планиране и изпълнение на изследвания по въпросите, анализирани преди това в **Глава II**. Тук дипломантът трябва да покаже, че може да подбира и прилага подходящите за обекта и предмета на дипломната работа методи на проектиране и/или изследване – на сравняване, на структурния анализ, на финансовите коефициенти и факторния анализ, статистическите методи и др.

При работи за стратегическо планиране и/или управление на маркетинга, **глава трета** може да се конкретизира за: SWOT-анализ на бизнес, избор на стратегия, описание на маркетингов план, конкретно бюджетиране на дейности по елементите на маркетинговия микс, анализ на резултати от маркетингови проучвания, разработени методи и средства за реклама, за дистрибуция и т.н.

При дипломни работи за организация и управление на производството и за финансов мениджмънт и счетоводство в трета глава се проучват и анализират

тенденции на изменение в предмета на дейност и отделни производства, изследват се показатели за финансовото състояние на предприятието и др.

(5) Структурата на дипломната работа трябва да бъде балансирана, като примерно първата и третата глава се развиват в малко по-малък обем, отколкото втората (основната) глава. Работата се оформя обикновено в две равнища на структуриране: глави 1, 2, 3; подглави (основни точки) 1.1, 1.2, ..., 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, ...

(6) Заключение. В тази част с обем две – три страници се формулират и коментират подробно изводи и обобщения относно същността и значимостта на резултатите от втора и трета глави на дипломната работа. От изводите се извеждат препоръки за прилагането им по принцип в управлението на определен бизнес или организация, както и препоръки за практическото внедряване на резултатите от дипломната работа в дейността на конкретно предприятия (собствен бизнес) или организация. Препоръчително е тук да се акцентува върху научените от самия дипломант “уроци” в аспекта на неговата реализация на пазара на труда. Препоръчва се ограничаване до няколко извода и производни от тях препоръки.

(7) Благодарности. Добра практика е, в края на дипломната работа да се изкажат благодарности на преподаватели и служители от РУ “Ангел Кънчев”, на организации, роднини и близки за тяхната подкрепа и помощ.

(8) Приложения. Обхващат таблици, схеми, фигури, графики, документи, снимки и др., които не са били пряко необходими при излагането и/или коментара на получените резултати, но са полезни за едно по-пълно представяне на същността и дълбочината на дипломната разработка.

(9) Списък на използваните литературни източници, подредени по азбучен ред на фамилните имена на авторите, в обем достатъчен за пълно разработване на теоретичната част и позоваване за използваните изчислителни инструменти. Първо се изброяват заглавията на кирилица, а след това – заглавията на латиница.

(10) Декларация за интелектуална собственост и липса на плагиатство, оформена съгласно формата, утвърден в катедрата.

Чл. 15. Обемът на дипломната работа трябва да бъде не по-малко от 45 - 50 стандартни страници и не повече от 65 – 70 стр., като максимумът би могъл да се завиши при магистърски тези по проблем, който се счита за дисертабилен.

VIII. РАЗРАБОТВАНЕ И ОФОРМЯНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 16. (1) Разработването и контролът на дипломната работа се делегира от Ръководителя на Катедрата на научните ръководители, които отговарят за оперативното ръководство на процеса по разработване и защита.

(2) След разработване в чернова на материала по всяка глава той се обсъжда с научния ръководител, който прави препоръки за корекции и допълнения.

Чл. 17. (1) Завършената дипломна работа се състои от подвързана записка, с формат А4 и илюстративни материали за самата защита.

(2) Записката се подрежда по следния начин: титулна страница, в която научният ръководител и ръководител-катедрата удостоверяват с подписа си, че допускат работата до рецензент; Задание на дипломната работа; Съдържание; Въведение и т.н. (**виж раздел VII. Структура**)

(3) В съдържанието се посочват номерата страниците за всяка част разработката - Въведение; Глава първа по параграфи (точки) и т.н.

(4) Странирането на дипломната работа е задължително.

(5) Текстът се оформя на 30 или 37 реда на страница, 66 - 70 удара на един ред, шрифт **Times New Roman** или **Arial**, размер на буквите - 12, размери на полетата около текста, както следва: отгоре - 25 мм, долу - 20 мм, ляво - 25 мм, дясно - 20 мм. Не е необходимо текстът да се загражда в рамка.

Чл. 18. Авторските права върху резултатите от дипломната работа са на дипломанта и научния ръководител и се уреждат съгласно Закона за авторското право и сродните му права (ДВ. бр. 56 от 1993 г.).

IX. ПРЕДАВАНЕ И РЕЦЕНЗИРАНЕ НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 19. Научният ръководител преглежда материала, подготвен от дипломанта за отпечатване в регламентираните срокове и прави съответни бележки и препоръки за подобряване на качеството му.

Чл. 20. След отпечатване и подвързване на дипломната работа, научният ръководител с подписа си приема разработката за завършена и прави писмено предложение за рецензент.

Чл. 21. Крайният срок за представяне в катедрата на утвърдената от научния ръководител е три седмици преди първото заседание на Държавната комисия, като датата се конкретизира от Катедрата.

Чл. 22. Дипломна работа, представена след определения от катедра "МБР" срок се отлага за защита за следваща сесия на Държавната комисия.

Чл.23. Рецензенти могат да бъдат преподаватели от РУ "Ангел Кънчев" или висококвалифицирани представители от практиката в съответната област – предприятия, административни институции и др.

Чл. 24. (1) Ръководителят на катедрата утвърждава (заменя, допълва) предложението на научния ръководител за рецензент.

(2) На външните за Русенски университет рецензенти се заплаща по граждански договор със завишена тарифа.

Чл. 25. Всички спорни въпроси по предаване и рецензиране на дипломната работа се решават от съвета на катедра "МБР".

Чл. 26. (1). Рецензентът е длъжен в 5 дневен срок да рецензира подадената дипломна работа като изготвя рецензия по образец в два екземпляра, по един за Държавната комисия и за дипломанта.

(2) В рецензията (**Приложение 3**) се прави задълбочена преценка за:

- (а) Структуриране на работата и балансиране на главите (коефициент на тежест 1);
- (б) Целенасоченост на въвеждащата част (коефициент на тежест 1);
- (в) Аргументирано формулиране на целта и основните задачи (тежест 1);
- (г) Обвързаност (съответствие) на съдържанието с наименованията на отделните структурни части (коефициент на тежест 1);
- (д) Усвояване на теоретичните знания и основните принципни положения по съответната дисциплина (коефициент на тежест 1);
- (е) Логическа последователност и стройност на изложението (тежест 1);
- (ж) Личен почерк в разработването на темата (коефициент на тежест 2);
- (з) Дълбочина и качество на практическата част (коефициент на тежест 3);
- (и) Практическа стойност и значимост на изводите и предложенията (тежест 2);
- (й) Стил и оформяне на дипломната работа (коефициент на тежест 1);

(3) Въз основа на оценки на горните показатели по 6-бална система и с отчитане на коефициентите за тежест на всеки показател, рецензентът предлага оценка за разработената дипломна работа (която заедно с други оценки се използва за комплексната оценка от Държавната комисия) и дали тя се допуска до защита.

(4) Въз основа на заключението на рецензента, и след катедрено обсъждане на процеса по рецензиране, се взема решение по въпроса за допускане (недопускане) до защита на дипломанта.

(5) Рецензии, които не отговарят на изискванията на чл. 26, ал. 2. се връщат за евентуална доработка и не се заплащат.

(6) Не се допуска до защита дипломна работа, когато се установят сериозни недостатъци в изпълнението, както следва: некоректно използване или плагиатство на чужди разработки; неправилна структура и/или значителни отклонения от темата; недостатъчна задълбоченост на теоретичната част на разработката; липса на елементи на самостоятелно практическо решение, на собствени изводи и препоръки за използване на резултатите в базовото предприятие (организация).

(7) Дипломни работи, които не са допуснати до защита, се доработват без промяна на темата или се разработва нова тема по решение на Държавната комисия, като се допускат до защита на следваща изпитна сесия.

Чл. 27. По решение на Катедрата като втори рецензент може да се привлече и Научният ръководител на дипломната работа.

XI. ПОДГОТОВКА ЗА ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл. 28. До защита на дипломната работа се допускат дипломантите, изпълнили всички изисквания на учебния план (положени изпити, предадени курсови работи, задачи и др.), като накрая трябва да представят следните документи:

- **в катедра “МБР”:** заданието за дипломна работа за заверка; подвързана дипломна работа за изготвяне на рецензия .
- **в канцеларията на Факултет „БМ”:** заверено от ръководителя на катедра “МБР” задание; една снимка; други необходими документи.

Чл. 29. (1) Защитата на дипломната работа се провежда пред Държавна комисия, в състав от Председател, Секретар и трима членове, назначена със заповед на Ректора на РУ “Ангел Кънчев,

(2) Конкретните заседания на Държавната комисия и списъкът на дипломанти по дните за защита се обявяват официално от катедра “МБР” не по-късно от три дни преди защитата.

Чл. 30. Всеки дипломант има право на една редовна и една поправителна сесия за защита на дипломната работа.

Чл. 31. (1) За представяне на дипломната работа и улесняване на защитата, дипломантът подготвя презентация на Power Point в обем 8 – 10 стр., както следва: стр. 1 – тема на дипломната работа, дипломант и научен ръководител; стр. 2 – цел, основни задачи, обект и предмет на разработката; стр. 3 – основни изводи от **Глава I** и обосновка за актуалността и необходимостта от дипломната разработка; стр. 4 и 5 – теоретични постановки и критичен анализ върху предмета на дипломната работа; стр. 6 до края – извършени собствени практически проучвания и разработки в (**Глава III**), лични научно-приложни приноси, основни изводи и препоръки за използване на резултатите в практиката.

(2) Презентацията се проверява при необходимост от научния ръководител и се инсталира и тества един ден преди защитата на служебния компютър (преносима памет) с помощта на Секретаря на Държавната комисия.

(3) По желание могат да се подготвят и хартиени копия от презентацията за членовете на Държавната комисия.

X. ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНАТА РАБОТА

Чл.32. (1) Подготовката на техническите средства, присъствието на дипломантите по списък и наличието на дипломните работи се проверява от Секретаря на Държавната комисия.

(2) Дипломантите трябва да се явяват на защита в официално облекло.

(3) Дипломната защита е публична при следната последователност:

1. Председателят на Държавната комисия открива поредното заседание, като прочита заповедта от Ректора на РУ „Ангел Кънчев” и съобщава процедурата на дипломната защита, с коментар за най-важните за доброто представяне моменти.

2. Председателят на Държавната комисия дава думата на всеки дипломант.

3. След официално обръщение към председателя и членовете на Държавната комисия, дипломантът коментира в течение на 7-8 минути представяната електронна презентация на дипломната работа, като при желание в края отправя благодарности към ръководителя и рецензентите.

4. Прочита се от Секретаря рецензията по дипломната работа.

5. Дипломантът отговаря на поставените въпроси и на съществени отрицателни бележки в рецензията, а с останалите дипломатично изразява съгласие.

6. Членовете на Държавната комисия задават въпроси на дипломанта във връзка с дипломната работа и/или неговите отговори на рецензията.

7. С разрешение на председателя на Държавната комисия, въпроси по дипломната работа могат да отправят и всички присъстващи в залата.

8. При отговорите си дипломантът може да прави справки в обяснителната записка на дипломната работа и /или в презентацията.

9. Председателят на Държавната комисия приключва поредната защита след изчерпване на всички въпроси по нея.

(4) За всяка дипломна защита се води протокол в протоколна книга от Секретаря или друг член на Държавната комисия, в който се записва: име на дипломанта, специалност и факултетски номер; научен ръководител и рецензент; структура и обем на разработката; поставени въпроси по време на защитата и др.

Чл. 33. (1) Заседанието на Държавната комисия за определяне на оценките след представяне на всички дипломни работи за деня е закрито.

(2) За всяка дипломна защита, членовете на Държавната комисия определят две оценки по 6 (шест) балната система- отделно за „**разработване**” на дипломната работа и за нейната „**устна защита**” от дипломанта.

Чл. 34. Оценката за „**разработване**” на дипломната работа се поставя въз основа на критериите във формуляра за рецензия (**Член 26 – 2**) и тяхната тежест и като се отчита мнението на рецензентите за дипломната работа.

Чл. 35. Оценката от членовете на Държавната комисия за „**устна защита**” на дипломната работа се определя въз основа на следните критерии:

1. Точност и пълнота на изложението в електронната презентация.
2. Пълнота и убедителност на отговорите на дипломанта.
3. Съобразителност и находчивост по време на защитата.
4. Култура на поведение на дипломанта.

Чл. 36. (1) Държавната комисия определя окончателните две оценки на всяка дипломна работа – „за разработване” и „за защита” въз основа на персоналните оценки на всеки член на Комисията и с отчитане на оценката от рецензента и на средния успех от следването на студента.

(2) Протоколите за всяка защита с двете оценки – „за разработване” и „за защита” на дипломната работа се подписват от членовете на Държавната комисия и се съобщават публично пред дипломантите и присъстващите в залата след приключване на закритото заседание.

(3) Когато една от оценките е слаба, Държавната комисия може да вземе едно от следните решения:

1. Дипломната работа да се доработи (ако е необходимо) и (или) дипломантът да се яви на поправителна сесия (защита).
2. Препоръчва на Катедрата да възложи ново дипломно задание.

(4) Държавната комисия може да предложи на ръководителя на катедра “МБР” най-добрите дипломни работи за награждаване.

(5) Протоколната книга за заседанията на Държавната комисия се съхранява в канцеларията на факултет “Бизнес и мениджмънт”.

Чл. 37. (1) Дипломните работи се предават на научния ръководител за задължително съхранение в течение на 5 години.

(2) Научният ръководител може да ползва резултатите от дипломната работа по установения от катедрата ред.

XI. ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ ПО МЕТОДИЧЕСКИТЕ УКАЗАНИЯ

Чл. 38. (1) Настоящите методически указания са приети на Съвет на катедра “Мениджмънт и бизнес развитие” с протокол N..... / 2012 г.

(2) Методическите указания подлежат на периодична актуализация съобразно измененията в Закона за висше образование и неговите правилници, Правилника на РУ „Ангел Кънчев”, измененията в учебните планове на специалностите и др.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Еко, Умберто.** Как се пише дипломна работа, Прев. [от итал.] Стефан Станчев, В. Търново: Абагар, 1999, 254 с.
2. **Каменов, К., и др.** Методика за написване на дипломна работа (Ръководство за дистанционно обучение), Свищов: АИ «Д. А. Ценов», 2011, 24 с.
3. **Лулански, П.,** Магистърска дипломна работа: Разработване и защита, София: Унив. изд. Стопанство, 2005, 68 с.
4. **Дамянов, Д. и др.,** Методика за разработване на дипломна работа по счетоводство: За Магистърска програма "Счетоводство и одит в нефинансовите предприятия", В. Търново: Фабер, 2008, 120 с.
5. **Папазов, К., Н. Найденов,** Основни правила за разработване и защита на дипломен проект (работа) в областта на бизнеса и мениджмънта за образователно-квалификационни равнища «бакалавър» и «магистър», Русе, 1999 (непубл.)
6. **Пенчева, М., Св. Рускова,** Изисквания към провеждане на дипломни защиты на дипломанти от специалност «Стопанско управление», Русе, 2006 (непубл.)
7. **Разработване** на дипломна работа по икономика с примерни теми по търговия, Под науч. ред. на Н. Сълова., Варна: Наука и икономика, 2006, 94 с.
8. **Тасев, Г., и др.** Как се разработва дипломна работа и научен отчет по проект, София: Авангард Прим, 2008, 122 с.

Приложение 1

Одобрена:
Протокол №
_____ 201__ г.

До
Ръководителя на катедра
“Мениджмънт и бизнес развитие”
Русенски университет
“Ангел Кънчев”

ТУК

М О Л Б А

от

Специалност

фак. № _____ за контакти: тел. _____

Е-мейл:

ОТНОСНО: заявяване на тема за дипломна работа

Моля, Катедреният съвет да одобри за разработване на дипломна работа следната тема:

Евентуален обект за проучване ще бъде предприятие (фирма): _____

Средният ми успех до 6-и семестър включително е

По предварителен разговор за потенциален научен ръководител обявявам:

Русе, _____ 201__ г. Подпис:

Корекция и допълнителни изисквания по решение на Катедрата:

Вярно с Протокол №

Подпис:

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ “Ангел Кънчев”**Катедра “Мениджмънт и бизнес развитие”**

Регистрирал ,

УТВЪРЖДАВАМ,

Факултет “Бизнес и мениджмънт”

Ръководител катедра:

Инспектор:

(Проф. д-р Диана Антонова)

(инж. Диана Петкова)

2011 г.

ЗАДАНИЕ ЗА ДИПЛОМНА РАБОТА

На студента Фак. No

Специалност: ИНДУСТРИАЛЕН МЕНИДЖМЪНТ

1. ТЕМА МЕНИДЖМЪНТ НА СЕРВИЗНО-ДИЛЪРСКИТЕ ФИРМИ ЗА
ТРАНСПОРТНА И ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА**2. Изходни данни** Литература по проблема; Доклад за състоянието на МСП в България;
Формуляри на ОП „Конкурентоспособност” към МИЕТ**3. Структура на изложението****ВЪВЕДЕНИЕ****3.1. Състояние на въпроса, цел и основни задачи на дипломната работа**

- Анализ за състоянието на малките и средни предприятия в България
- Същност, цели и задачи на сервизно-дилърската дейност
- Основни изводи, цел и задачи на дипломната работа

3.2. Мениджмънт на бизнеса на сервизно-дилърските фирми

- Стратегии на заинтересованите за пласмента и сервиза страни, съобразно жизнения цикъл на техниката
- Управление на бизнеса за пласмент и сервиз - разработване на стратегия на фирмата, детайлизиране към политики и оперативни планове за управление
- Техническо осигуряване на производството и управление на запасите
- Управление на пласмента и качеството на услугите във фирмата

3.3. Проектни решения в малка сервизно-дилърска фирма

- Състояние и основни проблеми на сервизно-дилърска фирма за техника
- Разработване на анкетен формуляр и проучване качеството на пласмента и сервиза на техника от фирмата.
- Разработване на програма и проект за подобряване качеството на услугите

ЗАКЛЮЧЕНИЕ**4. Съдържание на графичната част**

Онагледяващи материали за разработката – 10 стр. на Power Point

Срок за предаване на дипломната работа: 10. 06. 2011 год.**Зададено на:** 30. 11. 2010 год.**Дипломант:****Ръководител:**

(.....)

(.....)

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ “ АНГЕЛ КЪНЧЕВ “
Катедра “Мениджмънт и бизнес развитие”

РЕЦЕНЗИЯ

на дипломна работа на тема:

Разработил:

Специалност: Фак. №

Научен ръководител:

Рецензент:

Дипломната работа съдържа стр., оформена като: въведение, 3 глави,

СХЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

№ по ред	Показатели за оценяване	Оценка (точки от 2 до 6)
1	Структуриране на работата и балансиране на отделните части – отлична структура на заданието, връзка между Глава 1, 2 и 3, балансираност	6
2	Целенасоченост на въвеждащата част – да, актуалност на темата, кратка	6
3	Аргументирано формулиране на целта и основните задачи – да, но би било добре да се дублира и във въведението.	5
4	Обвързаност (съответствие) на съдържанието с наименованията на отделните структурни части – да, напълно	6
5	Усвояване на теоретичните знания и основните принципни положения по съответната дисциплина – отлично по „Управление на операциите”	6
6	Логическа последователност и стройност на изложението – да	6
7	Личен почерк в разработването на темата – да, свидетел съм на консултациите при научния ръководител	6
8	Дълбочина и качество на практическата част – да, върху реален обект	6
9	Практическа стойност и значимост на изводите и предложенията – поскоро научна, методическа, отколкото практическа	5
10	Стил и оформяне на дипломната работа (терминология, стил на писане, текстообработка и оформяне на фигури и таблици) - отлично	6
Сума на оценките:		58

Предлагана оценка на дипломната работа: **Отлична (42 точки).**

Забележка: Оценката се определя съобразно сумата по показателите, както следва: слаба – до 29 точки; средна – от 30 до 38; добра – от 39 до 46; много добра – от 47 до 54; отлична – над 55 точки.

Силни страни на дипломната работа: Актуална тема, отлична структура,

Допуснати основни слабости:

Въпроси и препоръки към дипломната работа: да коментира

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Качествата на дипломната работа дават основание студентката да бъде допусната до защита пред Държавната изпитна комисия.

Русе, 16.06. 2011 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(.....

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

за разработване и защита на дипломна работа
(магистърска теза)
за специалности „Стопанско управление”, „Индустириален
мениджмънт” и „Публична администрация”
за образователно - квалификационни равнища
“бакалавър” и “магистър”

Второ, преработено и допълнено издание

Автор: проф. дтн. Николай Найденов

Рецензент:

Пореден No от Издателски план на РУ „А. Кънчев” за 2012 г.

Утвърден от Академически съвет на РУ на

Компютърен набор: проф. дтн. Николай Найденов

Предпечатна подготовка: проф. дтн. Николай Найденов

Печатни коли: 2

Издателски коли: 1

Формат: 70 / 100 / 16 (Б5)

Тираж: 500